КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
KYIV NATIONAL UNIVERSITY OF CONSTRUCTION AND ARCHITECTURE

БАКАЛАВР
(освітній ступінь / educational level)

Кафедра / Chair **Фізичного виховання і спорту**

«**Затверджую/ Approve**»
Голова НМР факультету /
Faculty Chairman of SMC
_____
_____ Ю.З.Нестеренко
«24» червня 2025

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ОК.40 АДАПТИВНЕ ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ
(шифр на назва освітньої компоненти / code and name of the educational component)

Шифр/ code	назва спеціальності, освітньої програми / name of specialty, educational program
А7	Фізична культура і спорт

Мова викладання/ Teaching language: українська
Розробники / Developers:
Киселевська С.М., старший викладач _____
(прізвище та ініціали, науковий ступінь, звання / surname and initials, academic degree, rank) (підпис / signature)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри ФВіС
The work program was approved at the meeting of the chair
Протокол/ Protocol № 7 від / of «24» **червня** 2025

Завідувач кафедри / Head of Chair _____ /Олександр ШАМИЧ/
(підпис)

Схвалено гарантом освітньої програми / Approved by the educational program guarantor
Гарант ОП / Guarantor of EP _____ /Ольга ОЗЕРОВА/
(підпис)

Розглянуто на засіданні науково-методичної комісії спеціальності /
Considered at the meeting of the scientific-methodical commission of the specialty
Протокол/ Protocol № 9 від / of «25» **червня** 2025

ВИТЯГ З РОБОЧОГО НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ 2025/2026

EXTRACT FROM THE CURRICULUM PLAN

Шифр / Code	Назва спеціальності, освітньої програми/ name of specialty, educational program	Форма здобуття ВО / Form of study: **денна / full-time**											Форма контролю / Form of control	Семестр / Semester	Погодження заступником декана факультету/ Approval by the deputy dean of the faculty
		Кількість кредитів ECTS/ ECTS credits	Кількість годин / Number of hours						Кількість індивідуальних робіт / Number of individual tasks						
			Всього / Total volume	Аудиторних / Auditory				Самостійна робота / Individual work	КП/ CP	КР/ CW	РГР/ CGW	Конт.роб/ Ind_task			
				Разом/ Total volume	у тому числі / including:										
					лекції / lectures	лабораторії / laboratory	практичні / practical								
A7	Фізична культура і спорт	*4*	*120*	*50*	*20*		*30*	*70*				1	*3*	*8*	

Шифр / Code	Назва спеціальності, освітньої програми/ name of specialty, educational program	Форма здобуття ВО / Form of study: **(заочна)**											Форма контролю / Form of control	Семестр / Semester	Погодження заступником декана факультету/ Approval by the deputy dean of the faculty
		Кількість кредитів ECTS/ ECTS credits	Кількість годин / Number of hours						Кількість індивідуальних робіт / Number of individual tasks						
			Всього / Total volume	Аудиторних / Auditory				Самостійна робота / Individual work	КП/ CP	КР/ CW	РГР/ CGW	Конт.роб/ Ind_task			
				Разом/ Total volume	у тому числі / including:										
					лекції / lectures	лабораторії / laboratory	практичні / practical								
A7	Фізична культура і спорт	*4*	*120*	*20*	*12*		*14*	*94*				1	*3*	*8*	

2

Анотація. Мета та завдання освітньої компонети/
Abstract. The purpose and tasks of the educational component

Мета навчальної дисципліни – Сформувати у здобувачів вищої освіти необхідні знання, уміння і навички для фізкультурно-оздоровчої роботи з особами, що мають стійкі порушення здоров'я; забезпечити поглиблену теоретичну та практичну підготовку студентів із питань організації адаптивної рекреаційної рухової активності осіб із порушеннями психофізичного розвитку різних нозологічних груп з метою всебічного впровадження системи адаптивного фізичного виховання, виконання її освітніх, корекційних, оздоровчих і виховних функцій.

З*авдання* дисципліни:

- Теоретична підготовка студентів до педагогічної діяльності в області адаптивного фізичного виховання осіб з інвалідністю.
- Формування у студентів основ знань в області теорії і організації адаптивного фізичного виховання;
- Створити у студентів уявлення про інклюзивне фізичне виховання дітей та дорослих та процесу інтеграції осіб з інвалідністю в соціум засобами фізичної культури;
- Створити у студентів уявлення про особливості рухової активності у осіб з інвалідністю різних нозологічних груп: з порушеннями зору, слуху, інтелекту, ураженнями спинного мозку, наслідками дитячого церебрального паралічу то що;
- Вміти використовувати засоби і методи фізичного виховання у вирішенні завдань адаптивного фізичного виховання

Предмет вивчання навчальної дисципліни «Адаптивне фізичне виховання» є фізичний розвиток, функціональне удосконалення організму, навчання основним руховим навичкам, вмінням, для успішної наступної професійної діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки: «Адаптивне фізичне виховання», як навчальна дисципліна базується на дисциплінах - анатомія людини і спортивна морфологія, фізіологія людини і спорту, ТМФВ, гігієна ФВіС, що передбачає інтеграцію викладання з цими дисциплінами та формування умінь застосовувати знання з фізичного виховання в процесі подальшого навчання й у професійній діяльності.

Дисципліна «Адаптивне фізичне виховання» для студентів вищих навчальних закладів спеціальності А7 «Фізична культура і спорт» освітнього рівня «бакалавр» є обов'язковою і має загальноосвітнє, професійне та прикладне значення.

***Пререквізити/ Prerequisites*:** ТМФВ, анатомія людини і спортивна морфологія, фізіологія людини і спорту, гігієна ФВіС, психологія, фізіологія людини і спорту у закладах вищої освіти.

Посилання на сторінку електронного навчально-методичного комплексу дисципліни / Link to the page of the electronic educational and methodological complex of the discipline: https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=4345

Компетентності здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти / Competencies of students of the educational program, which are formed as a result of assimilation of the educational component

Код/ Code	Зміст компетентності / Content of competence
Інтегральна компетентність / Integral competence	
Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фізичної культури і спорту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук з фізичного виховання і спорту, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.	
Загальні компетентності / General competences	
ЗК 01	Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 04	Здатність працювати в команді.
ЗК 09	Навички міжособистісної взаємодії.
ЗК 12	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
Спеціальні компетентності / Professional competences	
СК 01	Здатність забезпечувати формування фізичної культури особистості.
СК 04	Здатність визначати заходи з фізкультурно-спортивної реабілітації та форми адаптивного спорту для осіб, що їх потребують.
СК 07	Здатність застосовувати знання про будову та функціонування організму людини.
СК 10	Здатність здійснювати навчання, виховання та соціалізацію людини у сфері фізичної культури і спорту, застосовуючи різні педагогічні методи та прийоми.
СК 12	Здатність використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар
СК 14	Здатність до безперервного професійного розвитку.
СК 16	Здатність використовувати основи адаптивного фізичного виховання в роботі з особами, що постраждали від війни та військовими

Програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти / Program results of students of the educational program, formed as a result of assimilation of the educational component

Код/ Code	Програмні результати / Program results
ПРН 4	Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне та самокритичне мислення
ПРН 10	Оцінювати рухову активність людини та її фізичний стан, складати та реалізовувати програми кондиційного тренування, організовувати та проводити фізкультурно оздоровчі заходи.
ПРН 11	Обґрунтовувати вибір заходів з фізкультурно-спортивної реабілітації та адаптивного спорту.
ПРН 13	Використовувати засвоєнні уміння і навички занять популярними видами рухової активності оздоровчої спрямованості.
ПРН 14	Застосовувати у професійній діяльності знання анатомічних, фізіологічних, біохімічних, біомеханічних та гігієнічних аспектів занять фізичною культурою і спортом.
ПРН 18	Аналізувати психічні процеси, стани та властивості людини під час занять фізичною культурою і спортом
ПРН 21	Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН 22	Застосовувати засоби фізичного виховання та етнічної культури для формування психофізичних і національно-патріотичних якостей українського суспільства перед сучасними викликами і загрозами

Зміст курсу / Course content:

Змістовий модуль 1. ***Загальна характеристика АФВ. Лекції -*** денна – 10 г./ заочна – 6 г.

Лекція 1. ***Загальні основи адаптивного фізичного виховання*****.**

Основні поняття адаптивного фізичного виховання. Історія адаптивного фізичного виховання. Характеристика адаптивного фізичного виховання в Україні. Мета і завдання адаптивного фізичного виховання. Основні принципи адаптивного фізичного виховання.

Лекція 2. ***Функції, засоби, методи та форми АФВ.***

Функції адаптивного фізичного виховання. Засоби адаптивного фізичного виховання. Методи адаптивного фізичного виховання. Форми адаптивного фізичного виховання.

Лекція 3. ***Методи та форми організації АФВ.***

Методи формування знань. Методи навчання руховим діям. Методи розвитку фізичних якостей і здібностей. Методи виховання особистості.

Лекція 4. ***Загальні основи ЛФК (1 частина).***

Специфіка методу ЛФК. Механізм лікувальної дії фізичних вправ на організм людини. Засоби лікувальної фізичної культури.

Лекція 5. ***Загальні основи ЛФК (2 частина).***

Форми і методи проведення ЛФК. Методичні принципи лікувальної фізкультури. Загальні вимоги до методики проведення занять з ЛФК. Режими рухової активності. Ефективність застосування ЛФК.

Практичні заняття (денна – 8 г./ заочна – 6 г.):

Заняття 1-2. ***Адаптивне фізичне виховання як соціальний феномен*****.**

Питання для обговорення:

1. Адаптивне фізичне виховання, як наука та навчальна дисципліна. Основні поняття адаптивного фізичного виховання. Адаптивне фізичне виховання, адаптивний спорт, адаптивна фізична рекреація, адаптивна рухова реабілітація.
2. Історія виникнення та розвитку адаптивного фізичного виховання. Основні етапи становлення АФВ як сучасної дисципліни. Організація та характеристика адаптивного фізичного виховання в Україні. Досягнення вітчизняних вчених в галузі АФВ.
3. Загальне поняття про АФВ. Мета і завдання адаптивного фізичного виховання. Адаптивне фізичне виховання як один з найбільш біологічно обґрунтованих методів лікування, що використовує природну потребу організму в руховій активності з метою профілактики та лікування захворювань, відновлення. Показання та протипоказання до застосування АФВ.
4. Клініко-фізіологічні обґрунтування лікувальної дії фізичних вправ на організм людини з інвалідністю. Механізми дії фізичних вправ.
5. Педагогічні принципи адаптивної фізкультури. Профілактична спрямованість методу АФВ.
6. Фази виконання та гігієнічні основи фізичних вправ.

Заняття 3-4. ***Теоретичні аспекти АФВ.***

Питання для обговорення

1. Теорія АФВ. Етапи процесу навчання дії в АФВ. Специфіка навчання руховим діям в АФК.

2. Методи розвитку фізичних якостей і здатностей в АФВ. Методи виховання особистості та педагогічного впливу в адаптивному фізичному вихованні.

3. Організаційні форми та засоби АФВ. Характеристика засобів АФВ: гімнастичні вправи, спортивно-прикладні вправи, рухливі та спортивні ігри, праце-терапія, засоби загартовування, елементи хореграфії. Класифікація фізичних вправ.

4. Різноманітність форм АФВ: ранкова гігієнічна гімнастика, уроки – заняття фізичними вправами в навчальних закладах, фізкультурні паузи, динамічні перерви, самостійні заняття фізичними вправами, прогулянки, загартовувальні процедури, купання, плавання, рухливі та спортивні ігри, туризм (близький і дальній), елементи спорту, спортивні змагання, спортивні свята, заняття з тваринами (дельфіно-, іпотерапія).

5. Способи дозування фізичного навантаження. Підготовка та методи проведення процедури АФВ. Заняття з лікувальної гімнастики. Структура заняття з АФВ. Самостійні заняття з лікувальної гімнастики.

Завдання для самостійної роботи:

1. Алгоритм процесу навчання в АФВ.
2. Алгоритм розвитку фізичних якостей в АФВ.

Практичне завдання: СКЛАСТИ КОМПЛЕКС РАНКОВОЇ ГІГІЄНІЧНОЇ ГІМНАСТИКИ, ФІЗКУЛЬТПАУЗИ, ФІЗКУЛЬТХВИЛИНКИ. ПІДГОТУВАТИ КОМПЛЕКС ЛФК. НАВЕСТИ ВПРАВИ ДЛЯ ЗАГАРТУВАННЯ.

Змістовий модуль 2. ***Особливості АФВ осіб з патологічними змінами в організмі.***
Лекції - денна – 10 г./ заочна – 6 г**.**

Лекція 6. ***Особливості адаптивного фізичного виховання осіб з патологічними змінами органів чуття*****.**

Основні поняття, мета і завдання АВФ при глухоті. Тестування при глухоті. Особливості методики АФВ глухих. Основні поняття, мета завдання та засоби АФВ при сліпоті. Методи навчання спортивної техніки.

Лекція 7. ***Особливості АФВ при порушеннях опорно-рухового апарату та ураженнях спинного мозку*****.**

Адаптивне фізичне виховання при станах після ампутації. Мета, завдання та засоби АФВ при порушеннях опорно-рухового апарату. Обсяг рухових можливостей при ураженнях спинного мозку. Завдання та засоби АФВ при ураженнях спинного мозку. Методичні вказівки АФВ при ураженні спинного мозку.

Лекція 8. ***Особливості АФВ осіб з порушеннями ЦНС.***

Загальна характеристика АФВ при ДЦП. Особливості методики при ДЦП. АФВ при важких формах ДЦП. АФВ при ДЦП середнього і легкого ступеня.

Лекція 9. ***Особливості АФВ при відхиленні розумового розвитку.***

Загальна характеристика АФВ при відхиленні розумового розвитку. Завдання та АФВ при відхиленні розумового розвитку.

Лекція 10. ***Медико-педагогічний контроль в адаптивному фізичному вихованні.***

Медико-педагогічний контроль в АФВ. Методи контролю ефективності навчального процесу в АФВ. Профілактика травматизму в адаптивному фізичному вихованні.

Практичні заняття (денна – 22 г./ заочна – 8 г.)**:**

Заняття 5-6. **Теоретико-методичні основи АФВ при вадах слуху.**

Питання для обговорення

1. Особливості сенсорного та фізичного розвитку осіб з вадами слуху. Глухота, слабкослухання або туговухість. Причини та локалізація ушкодження органа слуху. Сприйняття звуків залежно від рівня ураження системи слуху. Порушення, які викликає ушкодження слухової аналізаторної системи. Прояви порушень рухової активності при глухоті.
2. Тестування при глухоті. Тестування слуху. Тестування вестибулярної функції. Оцінка рухових якостей на основі спеціальних тестів.
3. Специфіка фізичного виховання глухих. Зміст занять АФВ. Порушення алгоритму зв'язку мови з мислення при вадах слуху. Розвиток абстрактно-логічного мислення хворих цієї нозології. Загальні та специфічні завдання фізичного виховання глухих. Розвиток сприймання, розширення м'язово-рухових уявлень, розширення обсягу рухової пам'яті. Засоби та методи АФВ при вадах слуху.
4. Особливості методики АФВ при глухоті. Сучасні методики АФВ при глухоті. Дидактичні вимоги до рухливих ігор, які використовуються у роботі з глухими. Методика проведення занять з АФВ для клієнтів цієї нозології.

Практичне завдання: СКЛАСТИ КОМПЛЕКС ЗРВ ДЛЯ ОСІБ З ВАДАМИ СЛУХУ.

Заняття 7-8. **Адаптивне фізичне виховання при сліпоті.**

Питання для обговорення:

1. Загальні відомості про вади зору та особливості роботи з такими клієнтами. Сліпота (тотальна та практична) та слабкобачення. Причини та час порушення зорової функції. Види порушень зорового сприйняття. Нозологічні групи, на які поділяють осіб із порушенням зору. Особливості сприйняття навколишнього світу сліпими та тими, хто слабко бачить. Фізичний розвиток осіб з вадами зору. Допуск до занять АФВ людей з патологіями зорової аналізаторної системи. Формування груп для занять АФВ.
2. Мета, загальні та специфічні завдання, засоби та методи АФВ осіб з вадами зору. Тифлотехніка фізичної культури. Лікарсько-педагогічний контроль занять АФВ осіб з вадами зору.
3. Методи навчання спортивної техніки. Метод словесного описування дій. Метод вибірково-сенсорної демонстрації. Метод спрямованого «відчування» рухів. Застосування спеціальних тренажерів і різних пристолсувань, що «примусово» задають параметри рухів. Метод лідирування. Метод термінової інформації. Метод суворо регламентованої вправи.
4. Особливості методики АФВ при сліпоті. Сучасні методики АФВ при сліпоті. Дидактичні вимоги до рухливих ігор, які використовуються у роботі з людьми, які мають вади зору. Методика проведення занять з адаптивної фізичної культури для клієнтів цієї нозології.

Практичне завдання: СКЛАСТИ КОМПЛЕКС ЗРВ ДЛЯ ОСІБ З ВАДАМИ ЗОРУ.

Заняття 9-10. **Адаптивне фізичне виховання при порушеннях опорно-рухового апарату**

Питання для обговорення:

1. Загальні питання АФВ при станах після ампутації. Ампутації та дефекти розвитку

кінцівок. Причини ампутацій. Порушення, які відбуваються в організмі людини внаслідок вад опорно-рухового апарату. Ускладнення ампутацій. Стан компенсації втраченої функції. Мета, загальні та спеціальні завдання, засоби та методи АФВ при порушеннях опорно-рухового апарату. Біомеханічні вимоги до протезів під час занять фізичними вправами. Сучасні методики АФВ при станах після ампутації. Методики проведення занять з АФВ для клієнтів цієї нозології.

2. АФВ при ураженнях спинного мозку. Рівні уражень спинного мозку. Сучасні підходи до АФВ при ураженнях спинного мозку. Порушення, які відбуваються в організмі людини внаслідок цієї патології. Мета, загальні та спеціальні завдання, засоби та методи АФВ при ураженнях спинного мозку. Роль мотивації та вольових якостей у фізичній реабілітації після травм спинного мозку.

3. Сучасні методики АФВ при ураженнях спинного мозку. Суспензійна терапія. Використання системи противаги (за В. Дикулем). Гідрокінезотерапія. Методики проведення занять з АФВ для клієнтів цієї нозології.

Практичне завдання: СКЛАСТИ КОМПЛЕКС ЗРВ ДЛЯ ОСІБ З ПОРУШЕННЯМ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ.

Заняття 11. **Адаптивна фізична культура при дитячому церебральному паралічі.**

Питання для обговорення:

1. Загальна характеристика ДЦП. Специфічні прояви порушень рухової та нервової сфери людини, зору, слуху, емоційно-вольової сфери, інтелекту, поведінки, мовлення. Класифікації ДЦП.

2. Мета, загальні та специфічні завдання, засоби та методи АФВ осіб при ДЦП. Корекційні завданні АФВ при цій нозології.

3. Загальні особливості методики АФВ при ДЦП. Сучасні методики АФВ при ДЦП (за важкістю прояву захворювання). Дидактичні вимоги до ігор, які використовуються при ДЦП. Методика проведення занять з АФВ для клієнтів цієї нозології.

4. Адаптивне фізичне виховання при тяжких формах ДЦП. Послідовність розвитку рухових спроможностей. Методики Боббат, Войта, Козявкіна.

5. АФВ при ДЦП середнього і легкого ступеня. Особливості методики АФВ. Орієнтовний комплекс вправ.

Практичне завдання: ПІДГОТУВАТИ КОМПЛЕКС ВПРАВ ДЛЯ ДІТЕЙ З ДЦП.

Заняття 12**. ЛФК при ушкодженнях опорно-рухового апарату.**

Питання для обговорення:

1. Травматичні ушкодження. Клініко-фізіологічне обґрунтування використання ЛФК. Загальні принципи застосування лікувальної фізичної культури – завдання, періоди. Засоби, форми та методика ЛФК. Протипоказання до ЛФК.

2. ЛФК при переломах трубчастих кісток. Лікувальна фізична культура при діафізарних переломах.

Практичне завдання: СКЛАСТИ КОМПЛЕКС СПЕЦІАЛЬНИХ ВПРАВ ЛФК ДЛЯ ОСІБ З ПОРУШЕННЯМ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ.

Заняття 13. **Гідрокінезотерапія як засіб ЛФК**

Питання для обговорення.

1. Гідрокінезотерапія, як одна з форм фізичної реабілітації. Властивості води.

2. Методичні рекомендації до проведення занять. Протипоказання для використання гідрокінезотерапії.

3. Лікувальне плавання. Завдання лікувального плавання. Методичні рекомендації до проведення процедур з лікувального плавання.

Практичне завдання: СКЛАСТИ КОМПЛЕКС СПЕЦІАЛЬНИХ ВПРАВ ГІДРОКІНЕЗОТЕРАПІЇ ДЛЯ ОСІБ З ПОРУШЕННЯМ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ.

Заняття 14-15. **Медично-педагогічний контроль в адаптивному фізичному вихованні.**

Питання для обговорення:

1. Лікарсько-педагогічний контроль в АФВ: Зміст і завдання етапного, поточного й оперативного контролю. Функції контролю в АФВ. Зовнішній та внутрішній контроль. Загальне навантаження на організм осіб з інвалідністю в процесі занять АФВ.

2. Методи контролю ефективності навчального процесу в АФВ. Оцінка психомоторних можливостей людей з інвалідністю. Медичне діагностування. Вивчення та оцінка фізичного розвитку осіб з інвалідністю різного віку. Дослідження довільних рухових реакцій та рухових спроможностей інвалідів.

3. Вимоги до викладача адаптивного фізичного виховання. Особливості організації роботи з волонтерами в АФВ.

Практичне завдання: НАДАТИ ПРАКТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО НОРМУВАННЯ ФІЗИЧНИХ НАВАНТАЖЕНЬ ПІД ЧАС ЗАНЯТЬ АФВ (ОБРАТИ ВІКОВУ КАТЕГОРІЮ ЛЮДИНИ – ДІТИ, ПІДЛІТКИ, ЗРІЛИЙ ВІК, ПОХИЛИЙ ВІК ТА НОЗОЛОГІЮ).

Індивідуальне завдання / Individual task

Індивідуальні роботи (ІР) ***з дисципліни*** (реферативна робота, розрахункова робота, презентація та ін.) сприяють поглибленому вивченню студентом теоретичного матеріалу, формуванню умінь, використанню знань для вирішення відповідних практичних завдань.

Види індивідуальних робіт, термін виконання, термін здачі/захисту визначаються робочим навчальним планом (за навчальним планом виконання ІР передбачено - 1 на семестр).

Індивідуальні роботи виконуються студентами самостійно із забезпеченням необхідних консультацій з окремих питань з боку викладача.

Варіант 1. Критерії оцінювання індивідуальної роботи з дисципліни
(у вигляді реферативної роботи або презентації)

Оцінка за національною шкалою	Кількість балів	Критерії
відмінно	10	***відмінне виконання***: - розкриття теми (обсяг матеріалу), структурність та змістовність роботи (якість і значимість матеріалу), дотримання вимог до форматування, наявність інформаційних джерел, наявність контрольних питань до змісту роботи; - повністю виконана практична робота (в презентації достатній вміст оглядового матеріалу; - виконання в межах зазначеного терміну.

	9	***відмінне виконання***: - розкриття теми (обсяг матеріалу), структурність та змістовність роботи (якість і значимість матеріалу), незначні зауваження до вимог щодо форматування, наявність інформаційних джерел, наявність контрольних питань до змісту роботи; - виконана практична робота має незначні недоліки (в презентації достатній вміст оглядового матеріалу); - робота здана на протязі трьох днів після завершення терміну (за умови відсутності інших зауважень).
добре	8	***добре виконання:*** - розкриття теми (обсяг матеріалу), структурність та змістовність роботи (якість і значимість матеріалу) мають незначні зауваження, не повне дотримання вимог до форматування, недостатність інформаційних джерел, відсутність контрольних питань до змісту роботи; - виконана практична робота має несуттєві недоліки (в презентації оглядовий матеріал недостатній або має недоліки); - робота здана пізніше трьох днів після завершення терміну (за умови відсутності інших зауважень).
	7	***добре виконання:*** - розкриття теми (обсяг матеріалу обмежений), структурність та змістовність роботи (якість і значимість матеріалу) мають зауваження, не повне дотримання вимог до форматування, недостатність інформаційних джерел, відсутність контрольних питань до змісту роботи; - виконана практична робота має несуттєві недоліки (в презентації оглядовий матеріал недостатній або має недоліки); - робота здана пізніше тижня після завершення терміну (за умови відсутності інших зауважень).
задовільно	6	***задовільне виконання:*** - не повне розкриття теми (за обсягом), структурність та змістовність роботи (якість і значимість матеріалу) мають зауваження, недотримання вимог до форматування, недостатність або відсутність інформаційних джерел, недостатність або відсутність контрольних питань до змісту роботи; - виконана практична робота суттєві недоліки або виконана неповністю (в презентації оглядовий матеріал недостатній або має недоліки); - робота здана після завершення терміну.

Варіант 2. Критерії оцінювання індивідуальної роботи з дисципліни

(у вигляді реферативної роботи або презентації)

№	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1	Обґрунтування актуальності, складання плану, формулювання мети, задач, методів дослідження,	2
2	Розкриття змісту згідно плану. Наявність фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз	2

	сучасного стану проблеми, перспективи подальшої роботи.	
3	Наявність оглядового матеріалу або виконання практичного завдання	2
4	Наявність висновків, практичних рекомендацій. Висловлювання власної обгрунтованої думки.	2
5	Дотримання вимог щодо технічного оформлення роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел). Робота здана вчасно.	2
Разом		**10**

Розподіл годин самостійної роботи здобувачів:

1. Основні поняття адаптивного фізичного виховання.
2. Характеристика АФВ в Україні.
3. Мета і завдання адаптивного фізичного виховання.
4. Принципи адаптивного фізичного виховання.
5. Педагогічні функції АФВ.
6. Соціальні функції АФВ.
7. Засоби адаптивного фізичного виховання.
8. Методи адаптивного фізичного виховання.
9. Застосування різних методів формування дії по етапах.
10. Форми адаптивного фізичного виховання.
11. Методи формування знань.
12. Методи навчання руховим діям.
13. Методи розвитку фізичних якостей і здібностей.
14. Методи виховання особистості.
15. Методи організації взаємодії педагога і учня.
16. Форми організації адаптивного фізичного виховання.
17. Залежність розвитку фізичних здібностей від рухових режимів.
18. АФВ при глухоті. Основні поняття, мета і завдання.
19. Тестування при глухоті. Особливості методики.
20. Основні поняття АФВ при сліпоті. Мета і завдання.
21. Методи навчання спортивної техніки при сліпоті.
22. АФВ при станах після ампутації. Мета завдання, засоби.
23. АФВ при порушеннях ОРА.
24. Завдання АФВ при ураженнях спинного мозку.
25. Засоби АФВ при ураженнях спинного мозку.
26. Методичні вказівки під час занять ФВ при ушкодженнях спинного мозку.
27. Загальна характеристика АФВ при ДЦП.
28. Особливості методики занять АФВ при ДЦП.
29. Загальна характеристика АФВ при відхиленні розумового розвитку. Завдання та засоби АФВ при відхиленні розумового розвитку.
30. Медично-педагогічний контроль в АФВ.
31. Характеристика змісту занять (уроків) по АФВ.
32. Заняття по адаптивному фізичному вихованню школярів.
33. Заняття по адаптивному фізичному вихованню у ВНЗ.

34. Загальна характеристика ЛФК.
35. Які особливості методу ЛФК в порівнянні з іншими методами реабілітації?
36. Показання та протипоказання до застосування ЛФК.
37. Що відноситься до природних чинників?
38. Засоби лікувальної фізичної культури?
39. У яких формах застосовують ЛФК?
40. Завдання ранкової гігієнічної гімнастики.
41. Охарактеризувати заняття з лікувальної гімнастики.
42. Що таке гідрокінезотерапія?
43. Охарактеризувати методи проведення процедури ЛФК.
44. Охарактеризувати періоди застосування лікувальної фізичної культури.
45. В чому полягають загальні вимоги до методики проведення занять ЛФК.

Всього годин на самостійну роботу: денна форма – по 1,5-2 години на кожну тему; заочна форма – по 2-2.2 години.

Методи навчання

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

1) За джерелом інформації:

-*Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

-*Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

-*Практичні*: досліди, вправи, навчальна праця. Лабораторні та практичні роботи, твори, реферати, презентації. Ці методи не несуть нової навчально-пізнавальної інформації, а служать лише для закріплення, формування практичних умінь і навичок при застосуванні раніше набутих знань. Більшість здобувачів активніше сприймають практичні методи, ніж словесні.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, творчі, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів; виконання індивідуального навчального завдання.

Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

І підгрупа - методи стимулювання інтересу до навчання (навчальні дискусії; пізнавальні ігри, конкурси).

ІІ підгрупа - методи стимулювання обов'язку та відповідальності (роз'яснення щодо мети, вимог, системи заохочення (розподіл балів за змістовими модулями, отримання додаткових балів за індивідуальну і самостійну роботи; стимулювання (рейтинг студентів, нарахування стипендії) та покарання – накопичення боргів у навчанні, не допуск до сесії, неможливість приймати участь в академічної мобільності, відрахування з університету).

Методи контролю та оцінювання знань/ Methods of control and evaluation of knowledge

В освітньому процесі використовуються такі види контролю: вхідний, поточний, підсумковий та відстрочений.

Вхідний контроль проводиться перед вивченням нового курсу з метою визначення рівня підготовки здобувачів за дисципліною, що є основою для цього курсу.

Поточний контроль може проводитись викладачами на всіх видах аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня засвоєння матеріалу дисципліни та підготовка здобувачів до виконання конкретної роботи. Об'єктом поточного оцінювання є знання окремих складових навчальної дисципліни:

- матеріалу, викладеного на лекціях;
- питань, розглянутих та обговорених на практичних заняттях;
- матеріалу, опрацьованого самостійно.

Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та здобувачами у процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією здобувачів. П.к. передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу), яка поступово формується цілою низкою навчальних дисциплін для набуття відповідних компетентностей даної освітньої програми.

Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на практичних заняттях та лекціях, виступів здобувачів при обговоренні питань на семінарських заняттях, комп'ютерного тестування, звітів про практику тощо. Перелік компетентностей, які формуються в результаті вивчення даної дисципліни, форми проведення поточного контролю, максимальна кількість балів та їх розподіл, яку може одержати здобувач, визначаються викладачем та наводяться у робочій програмі з даної дисципліни.

Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для формування заліку і враховуються викладачем при визначенні підсумкової оцінки з даної дисципліни. Найбільш об'єктивно та системно облік поточної успішності забезпечується при використанні рейтингової системи оцінки.

Підсумковий контроль забезпечує оцінку результатів навчання здобувачів певного освітньо-кваліфікаційного рівня на проміжних або заключному етапах їх навчання. Об'єктом підсумкового оцінювання є знання програмного матеріалу в повному обсязі. Він включає семестровий контроль або державну атестацію здобувачів.

До підсумкового контролю допускаються здобувачі, які виконали не менше 60% робіт, за яким виконується поточне оцінювання, та отримали позитивну оцінку за виконання індивідуального завдання. Рекомендований розмір складової підсумкового контролю (екзамену) – 40- 60 балів.

Семестровий контроль з певної дисципліни проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену або заліку в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою дисципліни.

Семестровий залік – це вид підсумкового контролю, при якому засвоєння здобувачем навчального матеріалу з дисципліни оцінюється на підставі результатів поточного контролю (поточного опитування, виконання індивідуальних завдань та самостійної роботи) протягом семестру.

Семестровий екзамен – це форма підсумкового контролю засвоєння здобувачем теоретичного, практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни за семестр та набуття певних компетентностей, що проводиться як контрольний захід.

Розподіл балів для дисципліни
Distribution of points for the discipline with a form of test control

Поточне оцінювання / Current assessment			Підсумковий контроль / Test	Сума балів / Total points
Змістові модулі / Content modules		Інд. робота / Ind. task		
1	2			
18	32	10	40	100

За таблицею розподілу балів для дисципліни:

- мінімальна оцінка, яка дозволяє здавати іспит/залік – 20 балів за семестр;
- максимальна оцінка за екзамен/залік – 40 балів.

Всього – 60 балів (Е) – оцінка, яка вноситься у відомість.

Якщо студент прагне більш високої оцінки – потрібно працювати протягом семестру.

У нарахування 100 балів входить:

- Присутність студента на лекціях (не більше 10% від max);
- Індивідуальна робота (10% - 10 балів);
- Практична робота під час аудиторних занять та результат самостійної роботи – (40% - 40 балів);
- Залік/ екзамен – (40% - 40 балів).

Відстрочений контроль або контроль збереження знань, проводиться через деякий час після вивчення дисципліни. Цей вид контролю не впливає на результативність (оцінку) навчання здобувача і проводиться вибірково, як правило, в інтересах зовнішнього контролю якості навчання чи внутрішнього, з метою вивчення стійкості засвоєних знань здобувачами. Щорічний ректорський контроль є відстроченим. Порядок проведення та критерії оцінювання знань ректорського контролю регламентуються Положенням про організацію ректорського контролю якості знань здобувачів. Ректорський контроль за вивченням дисциплін відбувається згідно графіку з 2-3 семестру. Графік складає НМР кафедри та спеціальності.

Згідно з діючою в університеті системою комплексної діагностики знань здобувачів, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, результати складання екзаменів, захистів курсових проектів (робіт) та практик оцінюються за національною (чотирибальною), уніфікованою рейтинговою (семибальною) шкалою (“відмінно”(А), “добре”(В,С), “задовільно”(D,E), ”незадовільно”(FX,F) і 100-бальною системою, а заліків – за двобальною, семибальною шкалою (“зараховано”(A,B,C,D,E), “не зараховано”(FX,F)) і 100-бальною системою. Підсумкові оцінка виставляється та вносяться до екзаменаційної відомості, залікової книжки (позитивні результати) та навчальної картки здобувача.

В екзаменаційній відомості в національній та європейській системах оцінювання знань і при переведенні оцінки в систему ЄКТС викладач керується співвідношеннями, поданими у таблиці «Порядок переведення оцінок у систему ЄКТС».

Шкала оцінювання для підсумкових вимог за національною системою та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	**Оцінка ECTS**	**Оцінка за національною шкалою**	
		Для екзамену, практики	*Для заліку*
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Роз'яснення щодо оцінювання якості та повноти засвоєння теоретичного та/або практичного матеріалу представлено у наступній таблиці.

Шкала оцінювання якості засвоєння знань, умінь, навичок під час вивчення курсу

Оцінка	Кількість балів
ВІДМІННО. Засвоєння теоретичного/практичного матеріалу в повному обсязі з незначною кількістю (1-2) несуттєвих помилок (вищий рівень)	90-100
ДУЖЕ ДОБРЕ. Засвоєння теоретичного/практичного матеріалу майже в повному обсязі/ зі значною кількістю несуттєвих помилок (3-4) (вище середнього рівня)	82-89
ДОБРЕ. Засвоєння теоретичного/практичного матеріалу в неповному обсязі/ незначна кількість (1-2) суттєвих помилок (середній рівень)	74-81
ЗАДОВІЛЬНО. Засвоєння теоретичного/практичного матеріалу в неповному обсязі/ значна кількість (3-5) суттєвих помилок/недоліків (нижче середнього рівня)	60-73
НЕЗАДОВІЛЬНО. Засвоєння теоретичного/практичного матеріалу є недостатнім і не задовольняє мінімальні вимоги за результатами навчання. З можливістю повторного складання модулю (низький рівень)	0-59

Політика щодо академічної доброчесності / Academic Integrity Policy

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною та отримання позитивної оцінки з поточного та підсумкового контролю.

Політика щодо академічної доброчесності регламентується нормативним документом КНУБА "Положення про заходи щодо підтримки академічної доброчесності" https://www.knuba.edu.ua/wpcontent/uploads/2022/09/Положення-про-заходи-щодо-підтримки-академічної-доброчесності-в-КНУБА.pdf та дотримується "Положення про заходи щодо запобігання академічного плагіату" https://www.knuba.edu.ua/wpcontent/uploads/2022/09/polozh-zakhody-zapobih-akadem-plahiatu.pdf .

Кафедра популяризує академічну доброчесність серед студентів, інформує здобувачів про необхідність дотримання правил академічної етики та підвищення відповідальності за недотримання норм цитування, доброчесне використання інформації при роботі з першоджерелами та іншими інформаційними ресурсами, інформування про необхідність дотримання правил академічної доброчесності здобувачами вищої освіти з питань інформаційної діяльності Університету.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач має право змінити тему завдання.

Політика щодо відвідування / Attendance Policy

Здобувач, який пропустив лекційне заняття, але бажає отримати бали, повинен опрацювати тему самостійно, звернувшись до освітнього сайту КНУБА на платформі (Moodle) та представити викладачу конспект лекції.

Здобувач, який пропустив аудиторне заняття, має можливість отримати бали, якщо самостійно виконає практичні завдання та здасть свою роботу викладачу в узгоджений термін.

Умови допуску до підсумкового контролю / Conditions of admission to the final test

Максимальна кількість балів, що передбачена змістовими модулями за семестр – 50. Мінімальна оцінка, яка дозволяє здобувачу отримати допуск до підсумкового контролю – 20 балів.

В нарахування балів входять результати поточного контролю:

- Присутність студента на лекціях on-line (не більше 10% від max);
- Практична робота під час аудиторних занять та результат самостійної роботи – (40% - 40 балів);
- дотримання умов академічної доброчесності.

Методичне забезпечення дисципліни/
Methodological support of discipline

Підручники / Textbooks:

Навчальні посібники / Teaching aids:

1. Борецька Н.О. Адаптивне фізичне виховання: навчально-методичний посібник / Н.О.Борецька. – Миколаїв, МНУ ім. В.О. Сухомлинського, 2019. - 216 с.
2. Бісмак О.В. Лікувальна фізична культура у спеціальних медичних групах: навч. посіб. / О.В. Бісмак. – Харків: Вид-во Бровін О.В., 2010. – 202 с. (Українською мовою). ISBN 978-966-2445-13-8
3. Деделюк Н.А. Теорія і методика адаптивної фізичної культури: навч.-метод. посібник для студентів / Н. А. Деделюк. – Луцьк: Вежа-Друк, 2014. – 68 с.
4. Москаленко Н.В. Загальні основи адаптивного фізичного виховання: навч. Посібник /уклад.: Н.В. Москаленко, А.О. Ковтун, О.А. Алфьоров, Я.В. Малойван. – Дніпро, 2013. – 137 с.
5. Осадченко Т.М. Адаптивне фізичне виховання: навч. посібник / уклад.: Осадченко Т. М., Семенов А.А., Ткаченко В.Т. – Умань: ВПЦ «Візаві», 2014. – 210 с.
6. Трояновська М. М. Адаптивна фізична культура: навч.-метод. посіб. для студентів факультетів фізичного виховання /М.М. Трояновська; Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка. Чернігів, 2018. – 104 с
7. Христова Т.Є. Основи лікувальної фізичної культури: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності «Фізичне виховання» /Т.Є. Христова, Г.П. Суханова. – Мелітополь: ТОВ «Колор Принт», 2015. – 172 с. – ISBN 978-966-2489-31-6.

Конспекти лекцій / Lecture notes: на
https://org2.knuba.edu.ua/course/index.php?categoryid=18

Методичні роботи / Methodical works:

1. Небова Н.А. Методичні вказівки до лабораторних робіт із навчальної дисципліни «Теорія і технології адаптивного фізичного виховання при різних нозологіях (зір, слух, ОРА, інтелект)» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Фізична терапія, ерготерапія» спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія» денної та заочної форми навчання / Небова Н. А. – Рівне: НУВГП, 2020. – 30 с.
2. Печко О.М. Адаптивне фізичне виховання. Методичні рекомендації до проведення практичних занять зі студентами спеціальності «Фізична реабілітація» галузі знань 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини» за напрямами підготовки 6.010203 «Здоров'я людини» / Укладач: Печко О.М., Чернігів: ЧНТУ, 2017. – 37 с.
3. Форостян О.І. Методичні рекомендації до організації самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни «адаптивна фізична культура і спорт» для здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем зі спеціальності 017 Фізична культура і спорт /уклад. Форостян О.І.,Одеса, 2020. – 15 с.

Нормативна та законодавча база:

1. Закон України про вищу освіту. (редакція від 27.10.2022) https://zakon.help/zakonodavstvo-ukraini/1556-18

2. Закон України про фізичну культуру і спорт (редакція від 27.10.2022). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12#Text

Інформаційні ресурси / Information resources:

3. http://library.knuba.edu.ua/ - Бібліотека Київського національного університету будівництва та архітектури.

4. https://org2.knuba.edu.ua/ – Освітній сайт Київського національного університету будівництва та архітектури.

5. http://www.nbuv.gov.ua – Національна бібліотека України ім.Вернадського, м. Київ, пр. Голосіївський, 3